

«Ο μυκηναϊκός οικισμός και οι τάφοι στο λόφο της Μυγδαλιάς κοντά στην Πάτρα»

ομιλήτρια:

Δρ Λένα Παπάζογλου -
Μανιουδάκη

Επίτιμη Προϊσταμένη της Προϊστορικής
Συλλογής του Εθνικού Αρχαιολογικού
Μουσείου

Η 1η συνάντηση
του Μυκηναϊκού Σεμιναρίου
θα πραγματοποιηθεί στις **19:00**
στο **British School at Athens,**
Upper House (Σουηδίας 52)

Η έρευνα στο λόφο της Μυγδαλιάς δίνει μια μοναδική ευκαιρία για τη μελέτη του τρόπου ζωής μιας τοπικής μυκηναϊκής κοινωνίας στην περιοχή της Πάτρας κατά τρόπο πλήρη, που περιλαμβάνει τον οικισμό και τους τάφους.

Ο μυκηναϊκός οικισμός αναπτύσσεται στην κορυφή του λόφου Μυγδαλιάς, σε τρία άνδρα (1,2,3), που η έκταση τους υπολογίζεται σε 6.500 τ.μ. Από την κορυφή του λόφου υπάρχει εξαιρετική θέα προς την εκτεταμένη και εύφορη πεδιάδα των Πατρών μέχρι το Τείχος Δυμαίων στα δυτικά. Διακρίνονται επίσης τα Ιόνια νησιά και η ακτή της Αιτωλίας, απέναντι, προς Βορρά.

Στο Άνδρη 1 έχουν ανασκαφεί τρεις χώροι μεγάλου ορθογώνιου κτιρίου. Ο βασικός χώρος, διαστάσεων 7,80 x 3,60μ., έχει κτιστές λίθινες βάσεις στο εσωτερικό που στηρίζουν τα υποστυλώματα της στέγης. Στρώμα καταστροφής με λίθους, όστρακα και οστά ζώων της ΥΕ ΙΙΙΓ κυρίως περιόδου εντοπίζεται στο εξωτερικό του κτιρίου.

Κατά την αρχαϊκή εποχή, οι μεγάλες λίθινες βάσεις κιόνων, τέσσερις (4) στην ανατολική και οκτώ (8) στη καλύτερα σωζόμενη νότια πλευρά ανήκουν σε περίσταση ναού διαστάσεων 16,50 x 7,40μ. Τα στοιχεία αυτά συνηγορούν για την ύπαρξη ενός πρώιμου ελληνικού ιερού, στο χώρο μάλιστα ενός μυκηναϊκού οικισμού, στη Δυτική Αχαΐα.

Στο Άνδρη 2 αναπτύσσεται κλιμακωτά, ακολουθώντας την κλίση του εδάφους, ένας πυκνοδομημένος οικισμός που περιλαμβάνει και μια *intra muros* ταφή σε ελεύθερο μεταξύ κτιρίων χώρο. Μία μεγάλη οργανωμένη αποθήκη, διαστάσεων 15 x 4 τ.μ., έχει λίθινες βάσεις κατά μήκος του μακρού άξονα για τα υποστυλώματα της στέγης. Στο δάπεδο της τελικής φάσης, κατά το τέλος της μυκηναϊκής εποχής, ανασκάφηκαν πήλινα οικιακά και αποθηκευτικά σκεύη. Η κεραμική από το Άνδρη 2, από την αποθήκη αλλά και από

δάπεδα οικιών της ΥΕ Ι και ΙΙ περιόδου δίνουν τη δυνατότητα μελέτης της μυκηναϊκής οικιακής κεραμικής στη Δυτική Αχαΐα.

Στο Άνδρη 3 πιστοποιήθηκε ανασκαφικά η ύπαρξη αναλημματικού-οχυρωματικού περιβόλου, μήκους τουλάχιστον 50 μ., που προστάτευε τον οικισμό από τη νότια πλευρά, από όπου και σήμερα είναι πιο εύκολη η πρόσβαση. Χρονολογείται από την εποχή της ίδρυσης του οικισμού, την εποχή των Λακκοειδών Τάφων των Μυκηνών.

Η σημαντική διαφοροποίηση των ευρημάτων της ανασκαφής από το Άνδρη 1 στο Άνδρη 2 μας δίνει μια προκαταρκτική εικόνα ενός οργανωμένου σχεδίου κατοίκησης. Το ανώτερο άνδρη προορίζεται για την κατοικία του ηγεμόνα και μετέπειτα για τον ναό του θεού, αποτελεί δηλαδή τρόπον τινά δημόσιο χώρο, ενώ στα άνδρα 2 και 3 αναπτύσσεται ο κυρίως οικισμός.

Το νεκροταφείο των κτιστών τάφων βρίσκεται στη Δυτική πλαγιά του λόφου. Ένας ήδη συλημένος αψιδωτός τάφος, της πρώιμης μυκηναϊκής εποχής, εντοπίστηκε και ανασκάφηκε στη ΝΔ πλαγιά του λόφου, σε απόσταση περί τα 60μ. από τον περιβόλο. Στη ΒΔ πλαγιά του ίδιου λόφου έχει ανασκαφεί ένας θολωτός τάφος, διαμέτρου 4,30μ., με ευρήματα που τον χρονολογούν στην ΥΕ ΙΙΒ-ΙΙΑ1 περίοδο, εποχή η οποία σημαδεύεται από την άνοδο ηγετικών κοινωνικών ομάδων και τη δημιουργία τοπικών κέντρων που εδραϊώνονται στη Δυτική Αχαΐα πριν από την ανακτορική εποχή. Στο τέλος της πρώιμης μυκηναϊκής εποχής παρατηρείται εκτεταμένη σύληση, αναστάτωση και καταστροφή των κτερισμάτων των πολυπληθών ταφών στο εσωτερικό του θολωτού τάφου, όπως συμβαίνει και στους άλλους θολωτούς τάφους της Δυτικής Αχαΐας.

Οργανωτική Επιτροπή

Νάγια Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα, Ιφιγένεια Τουρναβίτου, Αιμιλία Μπάνου, Χαρίκλεια Μπρεκουλάκη

“The Mycenaean settlement and the tombs on Mygdalia hill, near Patras.”

speaker:

Dr Lena Papazoglou -
Manioudaki

Hon. Curator in charge of the
Prehistoric Collection National
Archaeological Museum

The 1st meeting of the
Mycenaean Seminar will be at **19:00**
in the **British School at Athens,**
Upper House (52 Souedias st.)
The lecture will be held in greek

The excavation on Mygdalia hill offers a unique opportunity for the investigation of the way of life of a local Mycenaean community in Achaea, in the Patras region, including both a settlement and a cemetery. The Mycenaean settlement on Mygdalia hill covered an area of 6,500 sq.m at the top of the hill, on three successive terraces (Terrace 1, 2, 3). From the top, there is an excellent view of the extensive, fertile plain of Patras, as far as Teichos Dymaion to the west, the Ionian islands and the coast of Aetolia, across the sea to the north.

Three areas/rooms of a large rectangular building were unearthed on Terrace 1. The main area/room, 7,80 x 3,60 m in size, is provided with stone-built bases for the vertical supports of the roof. On the exterior, was located a destruction layer, including stones, sherds and animal bones, mostly of the LH IIIC period.

To the Archaic period belong large stone bases for four columns of the east side and eight columns of the better preserved south side of the peristasis of a Greek temple, measuring 16,50 x 7,40 m and providing evidence for an early Greek sanctuary, on the site of a Mycenaean settlement, in Western Achaea.

On Terrace 2 was excavated a densely built settlement, situated on different levels, following the slope of the hill. An intra muros cist grave was also found in an open space between buildings. A large storeroom, measuring 15 x 4,2 m, is provided with stone slabs along its long axis, for the vertical supports of the roof. The floor deposit of the final phase, of LH IIIC date, included storage vessels and domestic pottery. The pottery from Terrace 2, from the storeroom and also from houses of LH I and II date, provides an opportunity for the study of Mycenaean domestic pottery in Western Achaea.

The existence of a defensive/retaining wall, preserved for a length of at least 50 m and apparently protecting the settlement from the more accessible south side, was confirmed on Terrace 3. It dates back to the establishment of the settlement, during the Shaft Grave era at Mycenae.

The differentiation in the finds between Terraces 1 and 2 gives a first impression of an organised settlement plan. The upper terrace was intended for the house of the ruler and later for the temple of the god, a so to speak public space, while the main settlement was situated on Terraces 2 and 3.

The excavation on Mygdalia hill is still at an early stage but we already have a sense of order, an idea of the actual pattern of a settlement site. Terrace 1 houses the public sector, the ruler's megaron and later on it is the designated place for the erection of an archaic temple, while the main settlement is located on terraces 2 and 3.

The cemetery of built cists was located on the west slope of the hill. An already looted apsidal grave of the early Mycenaean period, was discovered and excavated on the SW slope of the hill, ca. 60m from the defensive/retaining wall. On the NW slope of the same hill has been excavated a tholos tomb, 4,30m in diameter, with finds dating it to the LH IIB-III A1 period, at a time characterised by the emergence of local elites and the creation of local centres, which were established in Western Achaea before the palatial period. At the end of the early Mycenaean period there is upheaval, extensive looting of the tombs at the site and destruction of the grave goods inside the tholos tomb, as attested in the other tombs of Western Achaea.

The Organising Committee:

Nagia Polychronakou-Sgouritsa, Iphiyenia Tournavitou, Emilia Banou, Harikleia Brekoulaki